

OŚRODEK DOKUMENTACJI ZABYTEKÓW w WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

LUBELSKIE

1. Obiekt

55

ZESPÓŁ DWORSKI

2. Czas powstania

XVIII, XIX.,
XX w.

3. Miejscowość

W O R O N I E C

4. Adres

Woroniec

nr hipoteczny .....

5. Przynależność administracyjna

województwo białskopodlaskie

gmina Biała Podlaska

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna I.IV.1975 r.

województwo lubelskie

powiat Biała Podlaska

8. Właściciel i jego adres

Agencja Rolna Własności
Skarbu Państwa
O/Lublin

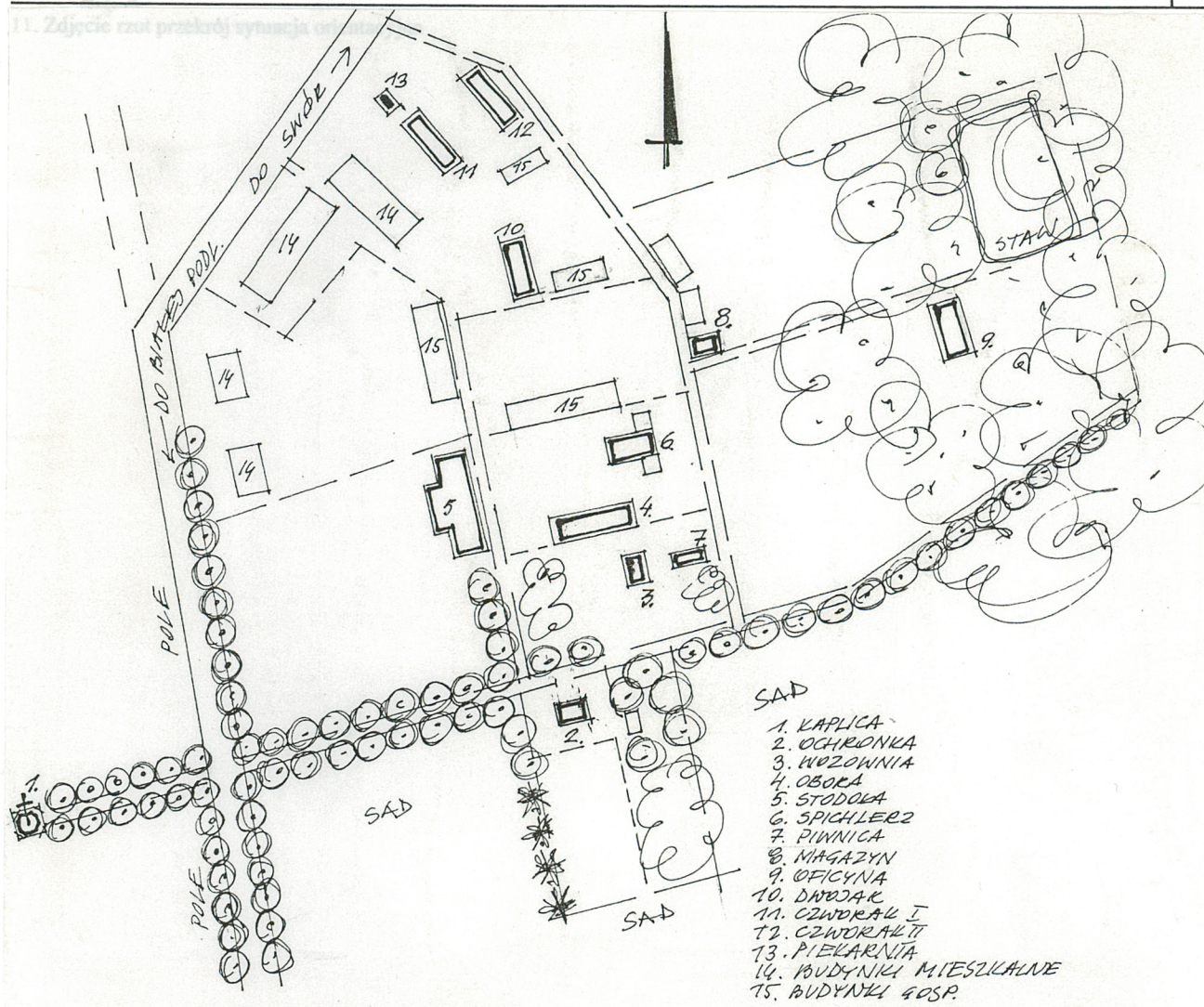
9. Użytkownik i jego adres

Spółka Pracownicza

10. Rejestr zabytków

439 z 2.06.1969 i 31.12.1983

Nr A/127 data 31.12.1983

Folwark założono w XVI wieku. W rękach Radziwiłłów białskich do 1830 r.. Sprzedany w 1836 r. rodzinie Świętopełki Mirskim. Założono wówczas pierwszy drewniany dwór, wymieniono zabudowania, rozplanowano od nowa drogi, założono nowy park. Przebudowa ta rozpoczęła w latach 40-tych trwała do poł. lat 70-tych. Ok. 1870 r. wybudowano nowy dwór, na pd.-wsch. od starego, przy stawie. Na zach. od dworu zlokalizowano oficynę. Wokół nowego dworu założono park krajobrazowy, na wsch. od założenia obszerne sady, na pd. przy gł. aleji wybudowano kaplicę. Po 1880 r. przybyło obiektów gospodarczych – gorzelnia, młyn wodny, folusz. Na przełomie XIX i XX wieku wymieniono większość zabudowy gospodarczej, wybudowano spichlerz, magazyn, obory, wozownię, stodołę, ochronkę dla sierot. Na zach. od części gosp. wzniesiono osadę folwarczną z której zachowały się trzy czworaki, dwa drewniane i jeden murowany. W latach 30-tych prace trwały jedynie w parku. W 1941 r. Kazimierz Mirski został wywieziony do Oświęcimia, majątek przechodzi pod zarząd niemiecki. Niemcy rozebrali gorzelnię i część zabudowań gospodarczych. Po wojnie majątek rozparcelowano, część przekazano PGR-Woroniec. D. ochronkę przejęła Szkoła Podst. We dworze ulokowano pracowników PGR, którzy doprowadzili go do ruiny. Dwór rozebrano w 1979 r.. Wprowadzono nowe budynki, ograniczono park.

- SYTUACJA:

Teren założenia dworsko-parkowego leży na pn. od szosy Biała Podlaska- Międzyrzec Podlaski, przy drodze do Huszlewa (Swór). Droga do Swór stanowi jedną z dwóch osi kompozycyjnych – alej krzyżujących się ze sobą. Aleję pn.-pd. od strony pd. zamyka kaplica od pn. miejsce po dworze. Część pn.-wsch. zajmuje pozostałości parku otoczone sadami. W części środkowej parku fragmenty dworu. Na zach. od nich oficyna i towarzyszące jej budynki gospodarcze. Bardziej na pn. staw. Po zach. str. aleji pn.-pd. zespół gospodarczy oparty o dwie wewnętrzne drogi pn. i pd.. Przy drodze oraz między nimi budynki gospodarcze (część folwarczna, wsch.) oraz mieszkalne (część zach.). Budynki gospodarcze nieregularnie ustawione, wokół nich place różnej wielkości. Część mieszkalna złożona z dwóch drewnianych budynków zamykających założenie od pn.-zach. (narożnik). Po ich pd. stronie nowe mieszkalne bloki. Wokół ogrodzone ogródki kwiatowe. W części gospodarczej, przy drodze pd. stodoła, przy pn. magazyn, spichlerz, piwnice, wozownia, obora oraz nowy budynek magazynowy. Między drogami i w/w budynkami ślady dawnego podwórza gospodarczego. Przy aleji głównej pn.-pd. d. ochronka, w ustawieniu kalenicowym, prawie na osi pn. drogi wewnętrznej. Za ochronką boiska i dwa budynki gospodarcze.

ZIELEN – skupiona przy alejach, drogach wewnętrznych, parku, przy granicach założenia.

WODA – staw w pn.-wsch. części założenia, w parku.

OGRODZENIE – współczesne z metalowej siatki, przypadkowe, w złym stanie technicznym.

BRAMY – brak

ARCHITEKTURA:

- Dwór – rozebrany
- Oficyna – założono kartę
- Ochronka – założono kartę
- Ośmiorak – założono kartę
- Dwanaściorak – założono kartę
- Stodoła – założono kartę
- Spichlerz – założono kartę
- Wozownia – założono kartę
- Magazyn – założono kartę
- Obora – gruntownie przebudowana w 1988 roku.
- Piwnice – założono kartę

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa park - 8,5 ha całość - 43 ha	16. Przeznaczenie pierwotne zespół dworski	17. Użytkowanie obecne zespół dworski.
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja <p>Po II-ej wojnie światowej rozebrano dwór, wycięto zewnętrzne szpalery lipowe i kasztanowe. Ograniczono aleje główne, szczególnie wsch.-zach., która dzisiaj pełni funkcję drogi publicznej do Swór i Huszlewa. Wprowadzono dodatkową zabudowę między stare budynki a przede wszystkim na pd.-zach. obrzeżu zespołu (7 budynków mieszkalnych, bud. administracyjny, 4 obory, 2 magazyny, kotłownię, wiatę, stację trafo, szopy, komórki itp.) D. ochronkę zamieniono po 1948 r. na Szkołę Podstawową. Kaplicę przejęła od 1960 r. paraf. w Sworach. Ograniczono pow. parku, rozbudowano jego kosztu sady.</p>		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <p>Obszar założenia - zmniejszony ok. 25% Zasada kompozycyjna - czytelna, ale zanikająca Przeznaczenie terenu - czytelne Drogi - zachowane choć zmieniono ich przeznaczenie Ogrodzenie - zniszczone Układ wodny - zniszczony, zachowany jeden staw Zieleń - zniszczona, zachowane nieliczne skupiny starych drzew, dużo samosiewów Architektura - brak dworu, pozostałe obiekty - patrz karty obiektów</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie <p>Określenie nowej funkcji, pozyskanie nowego właściciela, zabezpieczenie obiektów architektury.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst ..... Stanisław Bielicki 1997 r.
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki ..... Stanisław Bielicki 1997 r.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia, fotogr. .... Stanisław Bielicki 1997 r.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsca przechowywania negatywów ..... PSOZ O/Biała Podlaska

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisu prawa autorskiego.

22. Bibliografia

- Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, woj. bialsko-podlaskie, ODZ W-wa 1984 r., s-29.
- Założenie dworsko-parkowe w Woroncu, 1982 r., mpis w PSOZ O/Biała Podlaska

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

Wkładka

1. Miejscowość

WORONIEC

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Zespół dworski

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

fotografie, plany

1. Miejscowość

WORONIEC

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ DWORSKI- PIWNICA

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

opis, fotografie, plany

PIWNICA

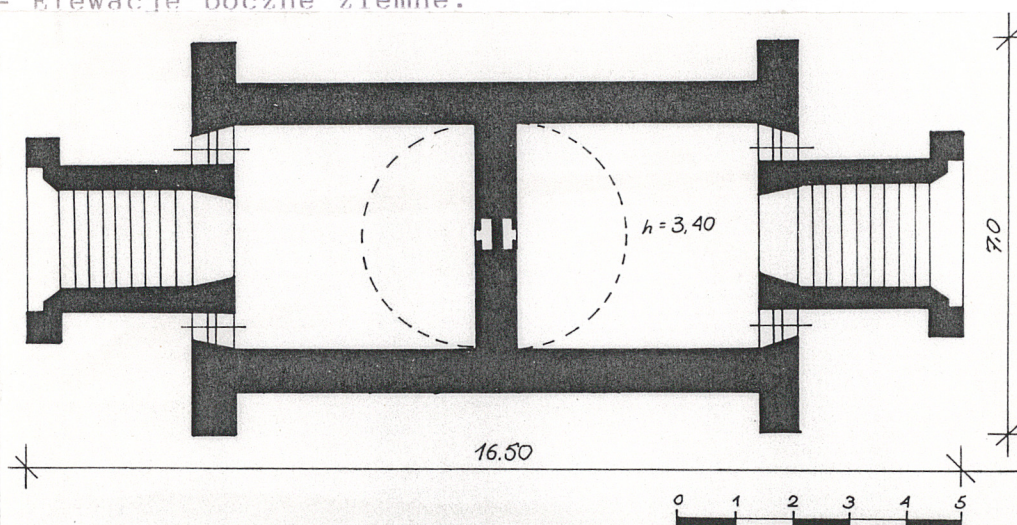
Wybudowana na przełomie XIX/XX wieku, zachowana bez zmian.

- Murowana z cegły, na zaprawie wapiennej, wewnątrz tynkowana. Polepy. Schody ceglane. Okna drewniane, skrzynkowe, jednoskrzydłowe. Drzwi drewniane, deskowe, zawieszone na żelaznych pasowych zawiasach. Sklepienia kolebkowe w komorach, odcinkowe w wejściach.

- Na planie prostokąta, dwukomorowe. Na osiach pn. i pd. prostokątne wąskie wejścia do piwnic.

- Korpus w formie półwalca, ziemnego. Wejścia do piwnic prostopadłościennie, nakryte sklepieniem odcinkowym.

- Elewacje boczne ziemne.

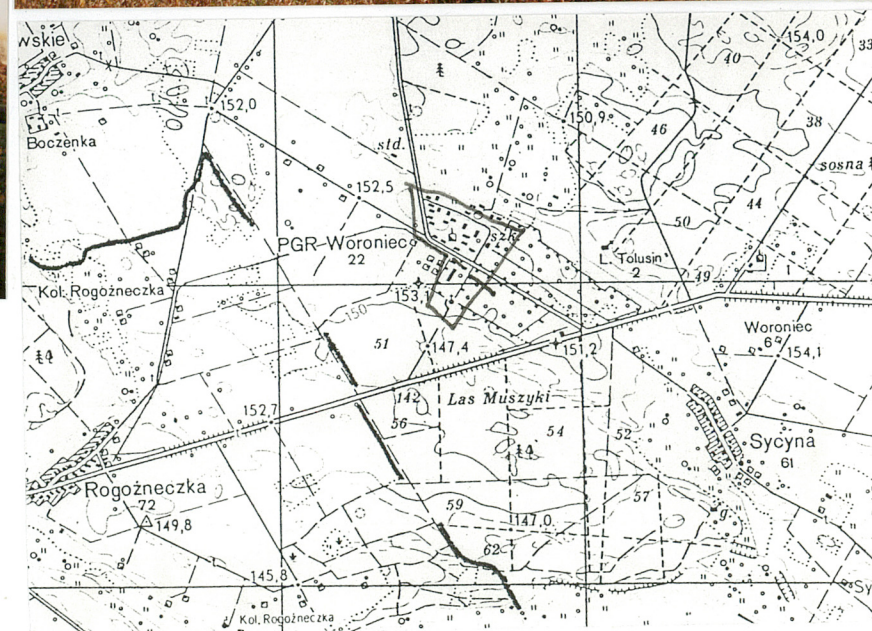

1. Miejscowość
WORONIEC

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
ZESPÓŁ DWORSKI

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie, plany

Wkładkę założył: .....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....